

VENDIM
Nr. 23, datë 20.3.2017

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 7.2.2017 dhe 21.2.2017, mori në shqyrtim, mbi bazë dokumentesh, çështjen nr. 89/25 Akti që i përket:

KËRKUES: Vjollca Mema, Matilda Hazizaj, Maltin Mema

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Sajmir Peko, Bashkia Sarandë, Zyra Vendore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Sarandë

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimit nr. 00-2015-2817, datë 15.7.2015 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 72 e në vijim të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Gani Dizdari, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuësve, që kërkuan pranimin e kërkesës dhe pretendimet me shkrim të subjektit të interesuar Sajmir Peko, që kërkojnë rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Nga aktet e dosjes gjyqësore rezulton se kërkuësit janë trashëgimtarë të shtetasit Petrit Mema. Me vendimin nr. 1, datë 28.8.1999 të Këshillit Bashkiak Sarandë, midis të tjerave, atij i është dhënë për ndërtim parcela nr. 4 në bllokun H4 me sipërfaqe 914 m² së bashku me lejen e ndërtimit.

2. Petrit Mema, pasi është vënë në dijeni se kjo sipërfaqe është regjistruar në emër të subjektit të interesuar, Sajmir Peko, i është drejtuar gjykatës me padi me të cilën kërkon deklarimin e pavërtetë të vendimit nr. 1, datë 28.8.1999 të Këshillit të Bashkisë Sarandë vetëm për subjektin Sajmir Peko, duke pretenduar se në këtë vendim këshilli është shprehur vetëm për bllokun H4, parcela nr. 4 që i takon Petrit Memës dhe si pasojë kërkon pavlefshmërinë absolute të të gjitha veprimeve që subjekti Sajmir Peko ka kryer me organet e pushtetit lokal për këtë parcelë dhe fshirjen nga regjistri hipotekor të kësaj pasurie.

3. Nga ana tjetër, subjekti i interesuar Sajmir Peko ka paraqitur kundërpadi për pavërtetësi dhe goditje për falsitet të të gjitha akteve administrative në emër të paditësit Petrit Mema, të nxjerra në funksion të parcelës nr. 4 blloku H4, duke pretenduar se është pronari i vetëm i kësaj parcele.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë, me vendimin nr. 23-2011-1021(639), datë 16.5.2011, ka vendosur: “*Pranimin e padisë. Deklarimin pjesërisht të pavërtetë të vendimit nr. 1, datë 28.8.1999 të Këshillit Bashkiak Sarandë për sa i përket të paditurit/ kundërpaditës Sajmir Peko. Deklarimin e pavlefshmërisë absolute të kontratës së shitblerjes me nr. 1629 rep., nr. 785 kol., datë 1.9.2000 të lidhur midis shitësit Bashkia Sarandë dhe blerësit Sajmir Peko dhe kthimin e palëve në gjendjen e mëparshme. Fshirjen nga regjistri hipotekor të kësaj sipërfaqeje prej 914 m² të regjistruar në emër të Sajmir Peko në regjistrin nr. 1, faqe 38, nr. 112 indeks, datë 2.4.2001. Marrjen e masës së*

sigurimit të padisë, duke detyruar të paditurin/ kundërpaditës të mos tjetërsojë këtë pasuri të të tretët. Rrëzimin e kundërpadisë së të paditurit/ kundërpaditës Sajmir Peko si të pabazuar në prova e në ligj.”.

5. Gjykata e Apelit Gjirokastrë, me vendimin nr. 558, datë 16.12.2011, ka vendosur: “*Lënien në fuqi të vendimit nr. 23-2011-1021 (639), datë 16.5.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë.”.*

6. Kundër këtij vendimi ka bërë rekurs pala e paditur kundërpaditëse Sajmir Peko. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2015-2817 (356), datë 15.7.2015, ka vendosur: “*Ndryshimin e vendimit nr. 558, datë 16.12.2011 të Gjykatës së Apelit Gjirokastrë dhe vendimit nr. 639, datë 16.5.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë, si më poshtë: “Rrëzimin e padisë së Vjollca Mema, Matilda Hazizaj (Mema) dhe Maltin Mema kundër të paditurit kundërpaditës Sajmir Peko. Pranimin e padisë së të paditurit kundërpaditës Sajmir Peko, duke i deklaruar të pavërteta aktet e përmendura në objektin e kundërpadisë, dhe kërkimeve të tjera.”.*”.

II

7. **Kërkuesit** i janë drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) sipas objektit të saj, duke pretenduar se gjykimi në Kolegjin Civil të Gjykatës së Lartë është zhvilluar pa praninë e tyre dhe për këtë shkak është cenuar procesi i rregullt ligjor, pasi nuk u është dhënë mundësia të dëgjohen nga gjykata.

8. **Subjekti i interesuar Sajmir Peko** ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, duke parashtruar se pretendimi është i pabazuar, pasi Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë i ka bërë të gjitha përpjekjet për t’u mundësuar kërkuesve marrjen pjesë në seancën gjyqësore të caktuar prej tij. Ai Kolegj e ka shtyrë 3 herë datën e gjykimit, ndërkohë që kërkuesit nuk kanë treguar predispozitë dhe gatishmëri për të marrë pjesë në gjykim, duke gjetur shkaqe të reja për çdo seancë. Gjykimi i rekursit në Gjykatën e Lartë nuk bëhet sipas nenit 175 të Kodit të Procedurës Penale (KPC), por sipas nenit 483 të KPC-së, sipas të cilit mbrojtja dhe përfaqësimi bëhet nga avokati. Kërkuesit asnjëherë nuk kanë pretenduar para gjykatës se nuk kanë mundësi të marrin avokat, prandaj detyrimi për të siguruar pjesëmarrjen e vet në seancë u mbetet kërkuesve.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesve

9. Gjykata vëren se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të rregullimit kushtetues të neneve 131/f dhe 134/1/i të Kushtetutës, si dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit të parashikuar nga neni 31 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

10. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, në jurisprudencën kushtetuese është theksuar në mënyrë të vazhdueshme se kontrolli që kjo Gjykatë ushtron ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor, kurse problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete nuk përbëjnë juridiksion kushtetues, nëse ato nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave. Gjykata ndërhyr në ato raste kur, përmes veprimeve të tyre, gjykatat e zakonshme cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Në këto raste, Gjykata nuk bën rivlerësimin e fakteve e të rrethanave, por një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Detyra e Gjykatës nuk është zgjidhja e një mosmarrëveshjeje juridike për çështje fakti, por identifikimi i fakteve të natyrës kushtetuese, të cilat shërbejnë për realizimin e kompetencave të saj dhe përbëjnë elementin thelbësor në përcaktimin e autoritetit të një gjykimi kushtetues (*shih vendimin nr. 62, datë 23.9.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

B. Për pretendimin e zhvillimit të gjykimit në mungesë në Gjykatën e Lartë

11. Gjykata ka vlerësuar se e drejta e palëve për të qenë të pranishme, për t’u mbrojtur e për t’u dëgjuar në procesin gjyqësor janë aspekte të rëndësishme të procesit të rregullt në kuptimin kushtetues. Në nenin 42/2 të Kushtetutës parashikohet se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe interesave të tij kushtetues dhe ligjorë ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një

gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Kjo dispozitë sanksionon të drejtën për gjykim, ku e drejta e aksesit, që është e drejta për të vënë në lëvizje gjykatën, përbën një aspekt të saj. E drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Gjykata ka vlerësuar vazhdimisht se administrimi i mirë i drejtësisë fillon me garancinë që një individ të ketë akses në gjykatë për t'i siguruar atij të gjitha aspektet e një forme gjyqësore të shqyrtimit të çështjes. Kjo e drejtë e individit nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Në rast se mohohet kjo e drejtë procesi konsiderohet i parregullt, sepse aksesit në gjykatë është, para së gjithash, një kusht kryesor për të realizuar mbrojtjen e të drejtave të tjera të individit. Shteti i së drejtës nuk mund të konceptohet pa u njohur individëve të drejtën dhe mundësinë për t'iu drejtuar gjykatës (*shih vendimin nr. 52, datë 14.11.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në lidhje me çështjen në shqyrtim, nga materialet bashkëlidhur kërkesës, rezulton se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në seancën gjyqësore të datës 1.7.2015, mbështetur në nenin 199/1 të KPC-së, si dhe në kërkesën e njërit prej subjekteve të interesuara, Matilda Hazizaj (Mema), bëri zëvendësimin procedural të shtetasit Petrit Mema me trashëgimtarët ligjorë të tij. Ky zëvendësim procedural u bë duke iu referuar dëshmisë së trashëgimisë ligjore nr. 1067 prot., nr. 430 kol, datë 4.6.2015, sipas së cilës rezulton se shtetasi Petrit Mema ka ndërruar jetë. Për këtë arsye Kolegji Civil thirri në gjykim si palë paditëse të kundërpaditur trashëgimtarët ligjorë të tij, Vjollca Mema (bashkëshortja), Matilda Hazizaj (Mema) (e bija) dhe Maltin Mema (i biri), të cilët janë kërkuar në këtë gjykim.

13. Po kështu nga dosja gjyqësore konstatohet se seanca gjyqësore e Kolegjit Civil është shtyrë disa herë për shkaqe, të tilla si: çelja e trashëgimisë së subjektit të interesuar Petrit Mema, për të cilën seanca u shty dy herë (datë 10.6.2015 dhe datë 1.7.2015), pasi trashëgimlënësit kërkuar kohë për shkak të mosrealizimit të çeljes së trashëgimisë para noterit. Njoftimi për seancën e radhës është bërë nga Kancelari i Gjykatës së Lartë, sipas rregullave, gjë që pranohet edhe nga kërkuarja. Në seancën e datës 1.7.2015 është bërë zëvendësimi procedural dhe seanca është riçelur sërish në datën 15.7.2015, me qëllim marrjen pjesë edhe të trashëgimtarëve të tjerë. Një prej trashëgimtarëve, M.H., i pranishëm në seancë ka marrë dijeni për datën dhe orën e zhvillimit të seancës tjetër dhe ka marrë përsipër para gjykatës të njoftojë trashëgimtarët e tjerë (e regjistruar në procesverbal). Në datën 14.7.2015, trashëgimtarja M.H., e cila kishte marrë përsipër njoftimin e kërkuarve të tjerë, ka kërkuar shtyrjen e seancës për shkaqe shëndetësore. Ndërkohë personat e tjerë (kërkuarët) nuk kanë paraqitur asnjë shkak për mospjesëmarrjen në seancë. Në këto kushte, Kolegji Civil ka vendosur vazhdimin e gjykimit të çështjes pa praninë e tyre.

14. Gjykata, pas shqyrtimit të çështjes në seancë plenare, vëren se pretendimi i ngritur nga kërkuarja nuk arriti të merrte shumicën e votave të gjyqtarëve prej 5 anëtarësh të kërkuar nga ligji. Sipas nenit 72/2 të ligjit nr. 8577/2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, vendimet e Gjykatës Kushtetuese merren me shumicën e votave të të gjithë gjyqtarëve të saj. Në votimin për këtë çështje 4 gjyqtarë votuan për rrëzimin e kërkesës dhe 3 për pranimin e saj.¹ Nisur nga ky fakt, bazuar në nenin 73 të këtij ligji, për shkak të mosformimit të shumicës prej 5 gjyqtarësh, kërkesa konsiderohet e rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/i të Kushtetutës, si dhe të neneve 70, 72 dhe 73 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar,

¹ Votuan për pranimin e kërkesës gjyqtarët: Bashkim Dedja, Vladimir Kristo dhe Vitore Tusha. Votuan për rrëzimin e kërkesës gjyqtarët: Fatmir Hoxha, Gani Dizdari, Besnik Imeraj dhe Fatos Lulo.

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Fatmir Hoxha, Gani Dizdari, Fatos Lulo